

Enola Gay: de opmerkelijke historische band tussen Kortrijk en Hiroshima

Date : 30 augustus 2020

Zaterdag 29 augustus 1942. Op de Britse RAF luchthaven van Polebrook maakt de 27-jarige Amerikaanse piloot Paul Tibbets zich klaar om op te stijgen met zijn B-17 bommenwerper. Zijn doelwit: de luchthaven van Wevelgem nabij het West-Vlaamse Kortrijk. Het wordt de eerste Amerikaanse luchtaanval op Belgisch grondgebied, op dat moment bezet door nazi-Duitsland. Na zijn terugkeer schrijft Tibbets zijn twijfels over de bombardementen boven civiele doelwitten neer in brieven aan zijn moeder Enola Gay. Meteen is dat ook de naam die dezelfde Paul Tibbets geeft aan de B-29 bommenwerper waarmee hij op 7 augustus 1945 de eerste atoombom, 'Little Boy', dropt boven de Japanse stad Hiroshima. Hij wordt voor die missie gekozen op basis van zijn grote ervaring als B-29 piloot, ervaring onder meer opgedaan met bombardementen boven Vlaanderen.

Het is bekend dat de Amerikanen nooit een atoombom hadden kunnen produceren, hadden ze niet kunnen terugvallen op Belgische leveringen van uranium, leveringen vanuit het toenmalige Belgische Congo. In ruil mocht België in 1956 op het Studiecentrum voor Kernenergie SCK in Mol met Amerikaanse technologie de eerste nucleaire reactor, BR1, op het Europese vasteland neerzetten. Nu blijkt dus dat er nog een band is tussen België en die eerste atoomaanval, met name de rol van de piloot Paul Tibbets. Dat verhaal is te lezen in "Voordat de bom viel", het recent verschenen boek van Cynrick De Decker. *(Lees verder onder de foto)*

In juli 1942 trok Tibbets met de eerste zware bombardementsgroep van de US Eighth Air Force naar Engeland. Hij werd gestationeerd op RAF Polebrook, een militaire luchthaven die de Britten in 1940 geïmproviseerd bouwden op een domein van de familie Rotschild. Na de Japanse aanval op Pearl Harbour engageerden de Amerikanen zich volop in de strijd, ook op Europees grondgebied. Maar die eerste inzet van zware B-17's of 'vliegende forten' zoals ze werden genoemd, kwam er zonder enige training in de basisprincipes van bombardementen op grote hoogte bij daglicht. Tibbets vloog op 17 augustus 1942 met de bommenwerper 'Butcher Shop' voor de eerste Amerikaanse daglicht zware bommenwerpermissie, een ondiepe penetratie-aanval op een rangeerterrein in de Franse stad Rouen. Twaalf dagen later volgde de aanval op

het vliegveld van Wevelgem. Op 9 oktober 1942 leidde Tibbets de eerste Amerikaanse aanval met meer dan 100 bommenwerpers boven Europa, waarbij hij industriële doelen aanviel in de Franse stad Rijsel. De slechte nauwkeurigheid van bombardementen resulteerde in talloze burgerslachtoffers en minder schade aan de spoorinstallaties dan gehoopt. Toch werd de missie ontvangen als een groot succes vooral omdat ze kon weerstaan aan de scherpe aanvallen van Duitse jachtvliegtuigen. Het was deze ervaring die Tibbets mee in de cockpitzetel bracht van de Enola Gay op 7 augustus 1945. *(Lees verder onder de foto)*

Voor Tibbets was dat allemaal niet evident. Ooit had hij studies aangevat voor opleiding als arts. Tijdens die eerste missie zag Tibbets in realtime dat zijn bommen op onschuldige burgers vielen. Dat zaaide twijfels in zijn geest: “Er worden daar beneden mensen gedood die niets te maken hebben met de oorlog. Dat zijn geen soldaten.” zo schreef hij aan zijn moeder. Maar toen dacht hij terug aan een les die hij tijdens zijn tijd op de medische school had geleerd van zijn kamergenoot die dokter was. Die vertelde dat sommige dokters faalden in hun werk omdat “ze te veel sympathie hadden voor hun patiënten”, waardoor “hun vermogen om in de medische behoeften te voorzien werd vernietigd”. Die gedachte bleef Tibbets bij: “Ik besloot toen dat de moraliteit van het droppen van die bom niet mijn zaak was. Ik kreeg de opdracht om een militaire missie uit te voeren. Dat was wat ik zo goed mogelijk ging doen. Moraliteit, zoiets bestaat niet in oorlogsvoering. Het maakt me niet uit of je atoombommen laat vallen, of 100 pond bommen, of met een geweer schiet. Je moet de morele kwestie er buiten laten.”

“Voor de bom viel” van Cynrick De Decker, Uitgeverij Houtekiet, ook te lezen in het jongste nummer van het [magazine 'Rate One'](#)

UPDATE - In een eerder versie van dit artikel was er verkeerdelijk sprake van de B-27. Dat moest de B-29 zijn. Enola Gay was een B-29 toestel. Boven Europa werd enkel gevlogen met B-17's. Al die toestellen werden geproduceerd door Boeing.